

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Auteur

Datum
16 april 2024

Kenmerk
DGBI-O / 52486261
RT 0000058076

Kopie aan

Bijlage(n)
5

nota

Concept-wetsvoorstel tot aanpassing van de
Handelsregisterwet 2007

Parafenroute

Aanleiding

Ter implementatie van de door u op 3 juli 2023 gecommuniceerde Datavisie Handelsregister wordt de financieringssysteem achter het handelsregister (HR) aangepast. Dit vergt een aanpassing van de Handelsregisterwet 2007 (Hrw). Bijgaand treft u het concept-wetsvoorstel, dat voor internetconsultatie openbaar gemaakt kan worden. Vanwege de demissionaire status van het kabinet dient het wetsvoorstel eerst geagendeerd te worden in de Ministerraad.

Advies

- U kunt akkoord gaan met het starten van de internetconsultatie;
- U kunt het Ministerraadformulier ondertekenen;
- U kunt de bijgevoegde Kamerbrief ondertekenen voor verzending na akkoord MR

Kernpunten

1. U heeft aangekondigd dat de vergoedingen voor het inzien en verstrekken van informatie uit het HR vervallen. Hiermee worden perverse prikkels tot datahandel weggenomen, blijft het HR in lijn met toenemende Europese verplichtingen tot het kosteloos verstrekken van HR-informatie en wordt invulling gegeven aan een breed gedragen wens bij ondernemers en maatschappij om laagdrempeliger over informatie uit het HR te kunnen beschikken. Door het wegvallen van genoemde vergoedingen verdwijnen belangrijke inkomsten voor de Kamer van Koophandel (KVK) en het HR. Daarom heeft u aangekondigd de financieringssysteem van het HR te wijzigen door een jaarbijdrage voor de ondernemingen en rechtspersonen in het HR te (her)introduceren en een periodieke toegangsbijdrage in te voeren voor partijen die via data-koppelingen HR-informatie afnemen.

Ontvangen BBR

2. Grondslag om vergoedingen voor inzage en verstrekking van handelsregistergegevens (HR-gegevens) en documenten te kunnen schrappen

- In de Hrw wordt opgenomen dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (amvb) kan worden bepaald of voor verstrekkingen en inzagen van HR-gegevens en -documenten een vergoeding is verschuldigd (wijziging van artikel 50, eerste lid, van de Hrw).
- Het voornemen is om in lagere regelgeving te bepalen dat de vergoedingen voor inzage en verstrekking van gegevens en bescheiden vervallen.
- Voor incidentele standaard raadplegingen worden geen andere kosten geïntroduceerd, waardoor deze voortaan kosteloos zijn. Denk aan het anders dan via een datakoppeling opvragen van een uittreksel of jaarrekening van een onderneming.

3. Grondslag voor een abonnement met periodieke toegangsbijdrage voor publieke en private afnemers

- In de Hrw wordt opgenomen dat bij of krachtens amvb regels worden gesteld met betrekking tot de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder de vergoeding voor de inzage of verstrekking van gegevens door middel van een abonnement wordt voldaan (wijziging van artikel 50, zesde lid, van de Hrw).
- Het voornemen is om in lagere regelgeving te bepalen dat private partijen, niet zijnde bestuursorganen, die via een data-koppeling met het HR informatie afnemen periodiek een toegangsbijdrage betalen voor de koppeling. De hoogte van de toegangsbijdrage zal met name worden gebaseerd op de gehanteerde aansluittechniek en dataselectie.
- Bestuursorganen nemen al langer via een abonnement HR-informatie af tegen een vaste bijdrage voor de inzage en verstrekking van gegevens (inputfinanciering). De onderliggende afspraken met bestuursorganen lopen tot 01-01-2026. Onderzocht wordt of het mogelijk en wenselijk is om deze afspraken meer in lijn te brengen met de toegangsbijdrage, zoals deze voor private partijen wordt geïntroduceerd.

4. Grondslag voor een jaarbijdrage (jb) voor de ondernemingen en rechtspersonen in het HR

- In de Hrw wordt opgenomen dat vanaf het 2^e jaar na inschrijving een jb is verschuldigd door de ondernemingen en rechtspersonen ingeschreven in het HR. Bij amvb zijn uitzonderingen mogelijk (artikel 49a, eerste lid, van de Hrw).
- Het voornemen is om (zelfstandige onderdelen van) kerkgenootschappen en Verenigingen van Eigenaars (VvE's) uit te zonderen. Zelfstandige onderdelen van kerkgenootschappen waren tot de afschaffing van de jb in 2013 ook al uitgezonderd vanwege hun bijzondere positie in het Nederlands recht. Voor VvE's is de wetgever voornemens de openbaarmaking van informatie over VvE's te beëindigen. Redenen zijn dat deelname aan een VvE niet vrijwillig is, maar een onvermijdelijk rechtsgevolg van het verkrijgen van een appartementsrecht en dat publicatie een moeilijk te rechtvaardigen inbreuk is in de persoonlijke

levenssfeer van betrokkenen. Vooruitlopende op het staken van de publicatie worden VvE's al uitgezonderd van de jb-verplichting.

- In de Hrw wordt opgenomen dat de jb bij of krachtens amvb wordt vastgesteld, waarbij de hoogte afhankelijk kan worden gesteld van de rechtsvorm (artikel 49a, tweede lid, van de Hrw).
- Het wetsvoorstel biedt hiermee de ruimte om de hoogte te differentiëren voor verschillende rechtsvormen. Vooralsnog is het voornemen om geen invulling te geven aan deze mogelijkheid, behalve voor een tijdelijke situatie in verband met de uitvoerbaarheid.
- Nadat KVK aangaf dat invoering van een jb voor alle 3,4 miljoen entiteiten in het HR ineens niet uitvoerbaar is, is in overleg met KVK gekozen voor een fasering. Bij aanvang wordt voor éénmanszaken tijdelijk een nultarief aangehouden. Rechtspersonen, maatschappen, vof's en cv's (1,75 miljoen entiteiten) worden als eersten de jb verschuldigd. Daarna volgen de resterende 1,65 miljoen éénmanszaken. Tegen de achtergrond van de uitvoeringsproblematiek is bij het invoeren van de jb een tijdelijk onderscheid tussen rechtsvormen onvermijdelijk. Hoewel beleidsmatig en juridisch ongewenst vanwege een risico op willekeur en strijd met het gelijkheidsbeginsel, wordt – alles afwegende – de latere invoering van de jb voor éénmanszaken als minst ongewenste optie voorgesteld.
- Rechtvaardiging voor de gekozen volgorde is eveneens de uitvoeringscapaciteit bij KVK en is gebaseerd op de inschatting van KVK dat de invorderingskosten bij de eerste groep als lager (en daarmee als minder risicovol voor de uitvoering) zullen zijn dan bij éénmanszaken. Ook vergt de (her)introduktie van de jb bij de verhoudingsgewijs kwetsbare groep éénmanszaken juist extra onderzoek. Bij deze groep is sprake van een natuurlijk persoon als eigenaar van de onderneming, zonder de afscherming van een rechtspersoon. Daarom dient bij de invordering van de jb meer nog dan bij de overige rechtsvormen rekening te worden gehouden met doenvermogen en met de invloed van persoonlijke omstandigheden die maatwerk kunnen vereisen. Gedurende de eerste fase van invoering van de jb zal intensief worden gemonitord hoe het proces verloopt en in welke mate er na facturering nog vervolgstappen nodig zijn om de jb te innen. Op basis van deze ervaring wordt het proces waar nodig bijgesteld en bepaald wat redelijkerwijs het eerst mogelijke moment is om te starten met de jb voor éénmanszaken. Vooralsnog is er nog geen keuze gemaakt over de duur van de fasering.

Financiën

- Er is een verkenning uitgevoerd naar de toekomstige financiering van het HR, met als uitgangspunt dat verstrekking van HR-gegevens kosteloos wordt. Daarbij moet in beginsel zonder verhoging van de rijksbijdrage een dekkende financiering tot stand worden gebracht.
- Bij aanvang worden ongeveer 50% van de entiteiten verplicht om de jb te voldoen. Hoe de gefaseerde invoering van de jb in de nieuwe financiële systematiek kan worden ingepast en welke budgettaire gevolgen dit heeft, wordt nader onderzocht. De uitkomst hiervan is mede afhankelijk van de tijdsduur van de fasering.

Planning

- Hoewel de koers nog is gericht op inwerkingtreding per 1 januari 2025 lijkt dit lastig haalbaar. De afstemming heeft meer tijd gekost dan van tevoren ingeschat. De meest waarschijnlijke optie is om het gehele wetsvoorstel een (half)jaar later in werking te laten treden. Dit heeft geen invloed op de inhoud van het wetsvoorstel als zodanig, maar betekent wel dat de met dit wetsvoorstel beoogde wijzigingen in de financiering van het HR pas op een later moment ingaan. Door in te zetten op spoedige inwerkingtreding worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.
- Het Adviescollege toetsing regeldruk is reeds benaderd om afspraken te maken over de advisering over het wetsvoorstel. Daarbij is de toezegging verkregen dat binnen de consultatietermijn advies wordt gegeven.

Toelichting

- Bij deze nota treft u aan:
 - het concept-wetsvoorstel wijziging Handelsregisterwet 2007;
 - de concept-memorie van toelichting;
 - het Ministerraadformulier;
 - het ingevulde beleidskompas; en
 - de Kamerbrief over de voortgang van de Datavisie Handelsregister.